

עין משפט‏
נר מצוה

נה א טושיע' ארום סי'
לא סעי' ד'
נו ב מיי' פ"א מהל'
ברכות ה"א:

הגהות הב"ח

(ה) נמ' ורב שלום בניך אל
תקרא בניך אלא וכו':

הגהות התוספות

- ^אל על ס.

פי' הרא"ש

המצות. אלא תנאי היא
כלומר טעמא דקרי מטהר
זיבה לאו משום חולשא
אלא גזירת הכתוב היא
ודוקא בישראל ולא בגר
כמו שאפרש לקמן
רשנייניא דרב אדא בר

אבהו ליתא דאפי' משנוקא
לטומאת קרי מטהר הויבה
וש"ו דמנתי' (דאמרו) [מפרש]
לה רבא שפטמא במשא ולא
כו' יהושע אלא חכני תנאי:
כתיב איש אשר לא יהיה
טהור מקרה לילה דמשמע
אשר לא יהיה טהור בסתם
כלומר שהוא טמא
טומאה אחרת היוצא
מגופו דומיא דקרי ומאי
ניהו זיבה ומקרה משמע
ש"ו שראה הקרי אחר
הויבה וכתבי לילה מיותר
אלא ש"מ דלילה שאחר
הויבה יש לטיפת קרי דין
זיבה ומטמא במשא.
ות"ק דייק מלפנות ערב
דעו שיפנה היום והיינו
מעט לעת יש לה דין זיבה.
ובספרי קתנו והיה לפנות
ערב מלמד שהקרי מטהר
הויבה מעט לעת.
ודרוש קרא גם למפרע
דויבה הבאה מעט לעת
של קרי אין לה דין זיבה
ולא דרוש יומו ודוקא
בישראל שקריו [טמא]
אבל עובד כוכבים [שקרו]
טהור אינו מטהר הויבה.
א"ל אורחיה דקרי דמייתי
בלילה ולא מייתר לדרשא.
ומאן דאמרו יומו סבר
דלפנות ערב בשבול
הערב שמש נקט דאפי'
טבל מבע"י לא נטהר לגמרי
עד לפנות ערב ורו"ש
פירש במס' זבים דטעמא
דקרי מטהר בויבה משום
חולשא וגו שראה קרי
ונתגזיר אפי' דאה זיבה
קודם שנתגזיר מטמא
בויבה מיד משום דזיבות
עובד כוכבים לא שמיה
זיבה ומה שראה עתה
היא ראייה ראשונה שלו
ומטמא באונס ואם יראה
ראיה שניה אחר מעט
לעת נשכח זכו. וא"א
לקיים פירושו לפי סוגיא
דשמעתא אלא משמע
לומר לתלמודא דלישניה
דטמטא בויבה מיד משום
דנעשה זב גמור מיד אם
ראה ב' ראיות בתוך
מעט לעת הלכך ליכא
לפרושי משום חולשא
אלא מגזירת הכתוב:
מה מורה האמורה
בשמשון נזיר דכתבי
כו' נזירי אלהים יהיה
הנער: אין מורה אלא
של בשר ודם שלא תהא
מורת ואימת בשר ודם
עליו: חטוף כוס של
ברכה וכו' כל ברכות
אל יקדמך אחר גולייירון
וכו' וכן גמר הברכה
היא עניית אמן: הדרן
עלך מס' נזיר ובליקא
וכו'

סו:

חטוף. מהר לצרכ שמהא זרע ונשכר: גולייירן מתגרין וגזורים מנלחין. הפרשים הצאים אחרי כן ושם נלחון המלחמה על' הפרשים הגומרין:

אחד המברך ואחד **העונה** **אמן**. נוטל שכר אלא שממהרין למצרך תחילה ליתן שכר ולהכי אמרינן ליה חטוף ובריך:

הדרן עלך הכותים אין להם

נזירות ו**סליקא** לה **מסכת נזיר**

תדע שהרי גולייירים מתגרין במלחמה וגבורים נוצחין תנאי היא ^אדנתניא יאחד המברך ואחד העונה **אמן** במשמע אלא שממהרין למברך תחילה ^באמר רבי אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר ^גיכול בניך למודי ה' ורב שלום בניך ^ד (ב) (ז):

הדרן עלך הכותים אין להם נזירות וסליקא לה מסכת נזיר

א"ר אבהו ליתא דאפי' משנוקא לטומאת קרי מטהר הויבה וש"ו דמנתי' (דאמרו) [מפרש] לה רבא שפטמא במשא ולא כו' יהושע אלא חכני תנאי: כתיב איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה דמשמע אשר לא יהיה טהור בסתם כלומר שהוא טמא טומאה אחרת היוצא מגופו דומיא דקרי ומאי ניהו זיבה ומקרה משמע ש"ו שראה הקרי אחר הויבה וכתבי לילה מיותר אלא ש"מ דלילה שאחר הויבה יש לטיפת קרי דין זיבה ומטמא במשא. ות"ק דייק מלפנות ערב דעו שיפנה היום והיינו מעט לעת יש לה דין זיבה. ובספרי קתנו והיה לפנות ערב מלמד שהקרי מטהר הויבה מעט לעת. ודרוש קרא גם למפרע דויבה הבאה מעט לעת של קרי אין לה דין זיבה ולא דרוש יומו ודוקא בישראל שקריו [טמא] אבל עובד כוכבים [שקרו] טהור אינו מטהר הויבה. א"ל אורחיה דקרי דמייתי בלילה ולא מייתר לדרשא. ומאן דאמרו יומו סבר דלפנות ערב בשבול הערב שמש נקט דאפי' טבל מבע"י לא נטהר לגמרי עד לפנות ערב ורו"ש פירש במס' זבים דטעמא דקרי מטהר בויבה משום חולשא וגו שראה קרי ונתגזיר אפי' דאה זיבה קודם שנתגזיר מטמא בויבה מיד משום דזיבות עובד כוכבים לא שמיה זיבה ומה שראה עתה היא ראייה ראשונה שלו ומטמא באונס ואם יראה ראייה שניה אחר מעט לעת נשכח זכו. וא"א לקיים פירושו לפי סוגיא דשמעתא אלא משמע לומר לתלמודא דלישניה דטמטא בויבה מיד משום דנעשה זב גמור מיד אם ראה ב' ראיות בתוך מעט לעת הלכך ליכא לפרושי משום חולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתבי כו' נזירי אלהים יהיה הנער: אין מורה אלא של בשר ודם שלא תהא מורת ואימת בשר ודם עליו: חטוף כוס של ברכה וכו' כל ברכות אל יקדמך אחר גולייירון וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך מס' נזיר ובליקא וכו'

הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר

גמ' **חטוף**. חטוף כוס של ברכה וצריך ברכת זימון שמהא ל'מקיים לצרך על הכוס ברכת צ'זימון: **השמים כך הוא**. בשבועה על שם וירם ימינו אל השמים וישבע בתי העולם (דניאל יב) כך הוא שהעונה אמנ גדול מן המצרך: **ודע**. שהוא כך: **שהרי גולייירן**. חלשין מתגרין במלחמה תחלה ואחר

כך גבורים צלחין ונולחין אף כלאן העונה אמנ צא לאחר המצרך ומנלח לומר שהעונה אמנ משזבח מן המצרך: **סנאי היא**. דליכא למ"ד ^אדעונה אמנ משזבח מן המצרך ואית דאמר שהמצרך משזבח: **א' העונס** **ואחד המצרך** **נמשמע**. דקרא שנאמר (תהלים לד) גדלו לה' אתי ברכה ונרוממה שמו יחדיו אמנ: **אלא שממהרין למצרך** **סחילה**. ליתן ^בשכר:

הדרן עלך הכותים אין להם

נזירותוסליקאלהמסכתנזיר

נעסוק במצבב אלהים החרות בכל פרק ופרק נאמר הדרן עלך וכן עתה ציוס א' ד' במשרי רע"ד נגמר פ' הכותים אין להם נזירות:
אנוש יצדק ירכה וישוח. יוכה בעמל כמחכה יקר אור אל יחזיר שכינתו שוכן בציון על תוכן יבאר הוא הכן במסכת נזיר איש גר אנכי בארץ חמו"ע (כן כמוד בסוף הכ"י המפרש על מיר).

מוסף רש"י

חטוף ו**בריך**. כשמוטיעין כוס של ברכה, הוי מחור עמיהו לך ומצרך (ברכות ג). **במשמע**. העונה והמצרך נמשמע קומו ברכו את ה' אלהיכם כס' עזרא (נחמיה ט) ואומר ויברכו שם כבודך, והיא עניית אמנ שנמקדש, במסכת מענות (טו): מפרש קומו ברכו נתחלת ברכה, ויברכו שם כבודך, נמקוס עניית אמנ שנמקדש ואמר בשכמל"ו (ברכות ג). שממהרין למברך. ליתן שכר (שם). הדרן עלך הכותים אין להם נזירות

כי ראיות בתוך מעט לעת הלכך ליכא לפרושי משום חולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתבי כו' נזירי אלהים יהיה הנער: אין מורה אלא של בשר ודם שלא תהא מורת ואימת בשר ודם עליו: חטוף כוס של ברכה וכו' כל ברכות אל יקדמך אחר גולייירון וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך מס' נזיר ובליקא וכו'

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

*** הדרן עלך מסכת נזיר והדרך עלן. דעתן עלך מסכת נזיר ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת נזיר ולא תתנשי מינן לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:**

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. (**) **חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:**

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה כלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחכמני מצותיך פי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש: לעולם לא אשבח פקודיך פי בם חיייתיג: ברוך אתה יי למדני חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינן מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי כשם שעזרתני לסים מסכת נזיר כן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסימם ללמד וילמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכה תנחה אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. כי בי ירבו ימיה ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם, ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאתבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה, וינצמח פרכנה ויקרב משיחהו. בחייכוון וביומיכוון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסדיא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

(* פי' הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג,

** בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

מסורת הש"ס

(א) ברכות גג. ג' ג' א"ו שם,
(א) ברכות סד. יבמות קכב:
כיתות כח: תמיד לג:,
(ד) [בברכות סד. איתא אל
תקרי בניך אלא בוינך].

תורה אור השלם

1. וכל בניך למודי יי ורב
שלום בךך. ישעיהו נר יג

נוסחת הריב"ן

[א] מקדים: צן המון:
[ג] דעונה כו' ואית
דלמח' ליתא ככ"י:
[ד] שכרו:

יומם יצוה ה' חסדו וכללה
שירה. והייט אזי יהוה וזני
יוסף הולכים לאור מורה וגר
מנוה ושם טוב בהשאלות
בכל הש"ס נהגה גם אחר
הילדות והשתרות עד זקנה
וגם כשיגה דענים ורעעניס

נעסוק במצבב אלהים החרות בכל פרק ופרק נאמר הדרן עלך וכן עתה ציוס א' ד' במשרי רע"ד נגמר פ' הכותים אין להם נזירות:
אנוש יצדק ירכה וישוח. יוכה בעמל כמחכה יקר אור אל יחזיר שכינתו שוכן בציון על תוכן יבאר הוא הכן במסכת נזיר איש גר אנכי בארץ חמו"ע (כן כמוד בסוף הכ"י המפרש על מיר).

חטוף ו**בריך**. כשמוטיעין כוס של ברכה, הוי מחור עמיהו לך ומצרך (ברכות ג). **במשמע**. העונה והמצרך נמשמע קומו ברכו את ה' אלהיכם כס' עזרא (נחמיה ט) ואומר ויברכו שם כבודך, והיא עניית אמנ שנמקדש, במסכת מענות (טו): מפרש קומו ברכו נתחלת ברכה, ויברכו שם כבודך, נמקוס עניית אמנ שנמקדש ואמר בשכמל"ו (ברכות ג). שממהרין למברך. ליתן שכר (שם). הדרן עלך הכותים אין להם נזירות

כי ראיות בתוך מעט לעת הלכך ליכא לפרושי משום חולשא אלא מגזירת הכתוב: מה מורה האמורה בשמשון נזיר דכתבי כו' נזירי אלהים יהיה הנער: אין מורה אלא של בשר ודם שלא תהא מורת ואימת בשר ודם עליו: חטוף כוס של ברכה וכו' כל ברכות אל יקדמך אחר גולייירון וכו' וכן גמר הברכה היא עניית אמן: הדרן עלך מס' נזיר ובליקא וכו'